

АНОТОВАНИЙ ЗВІТ З КОЛЕКТИВНОЇ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ

- 1. Назва роботи.** Літературознавчий аналіз тексту: концепції, коди, методи інтерпретації
- 2. Номер державної реєстрації роботи.** 0120U100003
- 3. Термін виконання.** З 1 січня 2020 р. по 31 грудня 2023 р.
- 4. Керівник роботи.** Горболіс Лариса Михайлівна, доктор філологічних наук, професор, професор кафедри української мови і літератури
- 5. Результативність виконання науково-дослідної роботи:** кількість одержаних державних та інших премій____, захищених кандидатських дисертацій – 1, дипломних робіт – 4, виданих монографій – 1, підручників____, навчальних посібників____, публікації, що входять до наукометричних баз даних (Scopus, Web of Science) – 2, опублікованих статей – 3, зроблених наукових доповідей – 13, отриманих патентів____, проданих ліцензій____ тощо.
- 6. Короткий зміст роботи:** Тема науково-дослідної роботи передбачає формування алгоритму літературознавчого аналізу тексту з застосуванням інтермедіального та міждисциплінарного підходів. До аналізу залучено літературні тексти українських письменників XIX – початку XXI ст., що є малодослідженими або потребують перепрочитання із застосуванням актуальних в українському та зарубіжному літературознавстві методів і методологій
- 7. Предмет дослідження** – різножанрові тексти українських письменників XIX – початку XXI ст.
Об’єкт дослідження – інтермедіальні конструкти в літературних текстах українських письменників.
Мета науково-дослідної роботи – виявити й проаналізувати в творах українських письменників XIX – початку XXI ст. особливості художнього освоєння міжмистецьких зв’язків (літератури й музики, малярства, кіно, театру, хореографії) на різних рівнях організації літературного тексту.

7. Основні наукові результати за звітний період: (описати одержаний науковий результат, його новизну, науковий рівень, значимість та практичне застосування – 40 рядків тексту).

Новизна. Наукова тема спрямована на узагальнення теоретичних основ вивчення проблеми синтезу та взаємодії мистецтв. Дослідження такого спрямування викликані необхідністю перепрочитання української класики, а також з'явою в українському літературному процесі творів із яскраво вираженою міжмистецькою складовою. Дослідження сприяло формуванню інтермедіального коду до вивчення проблематики, архітектоніки, специфіки художніх засобів, наративних стратегій, образів. Запропоновано алгоритм інтерпретації українських літературних текстів із залученням художньо-естетичного досвіду національного мистецтва. **Значимість.** 1. Методологічна нечіткість, термінологічна невизначеність на ділянці інтермедіальних студій підкреслює актуальність і запитаність подібних досліджень. 2. Плюралізм літератури реалізується в багатоманітних способах творення художнього світу, необмеженій свободі автора, його експериментах із часом, простором, жанром, нарацією, композицією, з героєм (апелювання до його підсвідомості, пам'яті, травми тощо), з використанням міжмистецької складової і способів презентації літературного продукту. 3. Глибинне осмислення синтетичних процесів у художньому творі, різновекторних зв'язків літератури й малярства, олітературнення кінематографічних засобів, залучення інструментарію певного виду мистецтва для урізноманітнення засобів художньої виразності. 4. Інтермедіальний підхід до різногранних і багатоаспектних зв'язків літератури з іншими мистецтвами є актуальним і перспективним напрямом сучасної компаративістики, що відкриває нові шляхи комплексного студіювання тексту з залученням корпусу різноманітних методологій та методів. **Результат.** Герменевтичне проникнення в літературні тексти українських письменників, залучення корпусу методологій, широка теоретико-методологічна база засвідчили різноманітність контактів (взаємозв'язок, взаємовплив, взаємообмін, взаємодоповнення, взаємодія, синтез, кореспонденція мистецтв) літератури й музики, літератури й малярства, літератури й хореографії, літератури й кіно, літератури й театру. Для інтерпретації обраних літературних текстів уперше застосовано інтермедіальний код, запропоновано алгоритм інтерпретації літературного тексту з інтермедіальною складовою. **Практична цінність** результатів дослідження полягає у формуванні літературознавчих підходів до аналізу літературного тексту з інтермедіальним сегментом, транслюванні інтермедіальних літературознавчих студій

у широку гуманітарну площину, потрактуванні літературного тексту як складової не лише художнього чи наукового дискурсу, а й навчально-виховного процесу у закладах вищої освіти та загальноосвітніх навчальних закладах. Запропоновані авторські інтерпретаційні моделі важливі для формування цілісного уявлення про творчість письменників, українського літературного процесу (з характерними ознаками стилю, генологією, наративною специфікою, системою образів тощо), а також для формування теоретико-методологічних основ інтермедіальних досліджень. Інтермедіальні студії мають активізувати процес інтеграції літературознавства в міждисциплінарний контекст.

8. Навести запланований перелік розробок, інформаційно-аналітичних матеріалів, рекомендацій, пропозиції тощо, що можуть бути передані для використання поза межами організації-виконавця на підставі укладання договорів, зокрема господарчих і грантових угод, продажу ліцензій тощо.
9. **Використання результатів у навчальному процесі** (нові (оновлені) курси лекцій або їх розділи, практичні та лабораторні роботи, які створено (розроблено) на основі результатів НДР). Запропоновані авторами інтерпретаційні моделі літературних текстів, що мають багатогранні й багаторівневі контакти з різними видами мистецтв, представлені на міжнародних та всеукраїнських наукових та науково-практичних конференціях (Київ, Львів, Харків, Запоріжжя, Івано-Франківськ, Дрогобич), круглих столах, майстер-класах, активно апробуються на лекціях та практичних заняттях із української літератури (ОР Бакалавр, Магістр), у вибіркового освітнього компоненті «Теорія літератури: основні аспекти вивчення в школі», у процесі написання магістерських робіт, кандидатських дисертацій. До оновленого каталогу вибірових дисциплін для всіх спеціальностей СумДПУ імені А. С. Макаренка внесено нові курси «Порівняльне літературознавство», «Сучасна українська новелістика».
10. **Основні висновки.** Проведені дослідження з теми важливі для формування цілісної картини про специфіку українського літературного процесу та стильову своєрідність доробку письменників, розуміння компетентності літератури у передачі музики, відтворенні хореографічних композицій, описах живописних полотен, що важливо для теоретичного дискурсу про мистецтво, психологію творчості.
11. Звіт затверджено на засіданні кафедри _____ (протокол № _____, від «___» _____ 20__ року).